

2025-05-15  
KN2025/01072**Klimat- och näringslivsdepartementet**Affärsverket svenska kraftnät  
Box 1200  
172 24 Sundbyberg

## Uppdrag till Affärsverket svenska kraftnät att analysera förutsättningarna för att ändra den svenska elområdesindelningen

### Regeringens beslut

Regeringen ger Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) i uppdrag att analysera förutsättningarna för att ändra den nuvarande svenska elområdesindelningen.

Svenska kraftnät ska analysera följande tre alternativa indelningar: Sverige indelat i ett elområde, Sverige indelat i två elområden där elområdesgränsen motsvarar nuvarande Snitt 2, samt Sverige indelat i flera elområden motsvarande ett av de alternativ som Europeiska unionens byrå för samarbete mellan tillsynsmyndigheter inom energiområdet (Acer) beslutade skulle utredas inom ramen för den europeiska elområdesöversynen.

Svenska kraftnät ska därutöver analysera möjligheten att införa särskilda elområden för export, till exempel ett eller flera mindre elområden kopplat till de södra exportförbindelserna, i syfte att isolera de samhällsekonomiskt negativa effekterna av prissignaler från kontinentala marknader med interna flaskhalsar. En sådan lösning bör särskilt belysa om och hur effekterna av de tyska flaskhalsarna kan hanteras på ett sätt som minskar den oproportionerliga påverkan på svenska elkonsumenter från kontinentala elpriser och därmed värnar den svenska elmarknadens funktion och konkurrenskraft.

Analysen ska utgå ifrån affärsverkets långsiktiga scenarier för det svenska och nordeuropeiska elsystemet. Åren 2030, 2035 och 2040 ska ingå i analysen med ett särskilt fokus på år 2035.

Svenska kraftnät ska vid utförande av analysen åtminstone beakta följande analyskriterier: driftsäkerhet, försörjningstrygghet, beräkning av kapacitet mellan elområden, marknadseffektivitet och elområdenas stabilitet och tillförlitlighet. Analysen ska även innehålla en bedömning av hur de analyserade elområdesindelningarna påverkar svenska och nordeuropeiska elpriser, flaskhalsinkomster samt den finansiella elmarknadens funktion i förhållande till att nuvarande elområdesindelning kvarstår.

Svenska kraftnät ska senast den 29 maj 2026 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

### **Skälen för regeringens beslut**

Den 28 april 2025 publicerade det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el (Entso-e) resultaten från den gemensamma europeiska elområdesöversynen. Svenska kraftnät överlämnade med utgångspunkt i detta sin rekommendation om framtida svensk elområdesindelning till regeringen. Svenska kraftnäts rekommendation är att den nuvarande indelningen i fyra elområden som inrättades i november 2011 kvarstår.

I Energimarknadsinspektionens rapport Överföringsbegränsningar mellan Norden och Tyskland (Ei R2015:11) framgår att kontinentala flaskhalsar, särskilt i Tyskland, får oproportionerliga effekter på grannländerna när interna flaskhalsar inte hanteras där de är fysiskt belägna. När Sverige exporterar fossilfri el utomlands till länder där priset genom marginalprissättning sätts av fossileldade kraftverk drivs priset för konsumenter i Sveriges södra elområden upp av både priset för fossila bränslen och för utsläppsrätter. Detta trots att Sveriges elproduktion år 2024 till 99% var fossilfri enligt Energiföretagen.

Av Tidöavtalet: Överenskommelse för Sverige framgår att målet ska vara att skapa en bättre balans mellan elproduktion och elanvändning i olika delar av Sverige, för att därmed ge förutsättningar för stabilare och lägre elpriser så att Sverige på sikt och efter utredning kan bli ett samlat elprisområde. I regeringens proposition Energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105) gör regeringen bedömningen att elsystemet bör utvecklas så att elprisskillnaderna inom Sverige minskar. För att minska elprisskillnaderna inom Sverige på ett kostnadseffektivt sätt bör marknaden utformas för att ge incitament till att skapa en bättre fördelning mellan elproduktion och

elanvändning i alla delar av Sverige. Svenska kraftnät bör också i högre utsträckning än i dag vara inriktad på att se till att tillgängliggöra överföringsförmåga mellan svenska elområden.

En god och säker tillgång till fossilfri el till ett konkurrenskraftigt pris är central för samhällets fortsatta elektrifiering och för näringslivets omställning. Leveranssäker el till konkurrenskraftiga priser behövs för att Sverige ska kunna genomföra planerade industriinvesteringar och fortsatt ska kunna attrahera investeringar som bidrar till näringslivs- och samhällsutvecklingen.

Regeringen genomför en omfattande omläggning av energipolitiken som bland annat innebär att förutsättningarna för marknadens aktörer att investera i ny kärnkraft förbättras så att fler reaktorer byggs. Regeringen bedömer för närvarande att ny kärnkraft med total effekt motsvarande minst två storskaliga reaktorer bör finnas på plats senast 2035. Regeringen genomför även åtgärder för att öka takten och korta ledtiderna för utbyggnad av det svenska elnätet. Regeringen förändrar styrningen av Svenska kraftnät, vilket bland annat innebär ett ökat fokus på överföringskapaciteten inom landet. Viktiga delar av detta är ändringar i regleringsbrevet för budgetåren 2024 och 2025 avseende Affärsverket svenska kraftnät.

Härutöver förändras det svenska elsystemet, balans- och grossistmarknader för el och den gemensamma europeiska elmarknaden i hög takt. Den 29 oktober 2024 införde Svenska kraftnät och de övriga nordiska systemoperatörerna flödesbaserad kapacitetsberäkning och under 2025 genomförs en stegvis övergång från 60 minuters till 15 minuters handelsperiod på elmarknaden. Elsystemets sammansättning och förväntade utveckling avseende elproduktion, elanvändning och de nordiska ländernas sammanlänkning med andra länder har också genomgått stora förändringar under 2020-talet.

Mot bakgrund av de resultat och den rekommendation avseende den svenska elområdesindelningen som Svenska kraftnät nu överlämnat till regeringen, regeringens omläggning av energipolitiken samt de förändrade förutsättningar som elsystemet och elmarknaden står inför, bedömer regeringen att det finns skäl att ge Svenska kraftnät i uppdrag att analysera förutsättningar att ändra den svenska elområdesindelningen.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Pär Lydén

Kopia till

Försvarsdepartementet/EMF och ETU

Finansdepartementet/BA, FMA och SFÖ

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/RUL